

should be acquired through practice. The world is changing and the graduates have to develop ideas to meet those changes.

REFERENCES

1. Alina Michaela Dima. Handbook of Research on Trends in European Higher Education Convergence. Information Science Reference. ISBN: 978-1-4666-6001-4. An Imprint of IGI Global. 2014. P. 328
2. Amy Scott Metcalfe, Tara Fenwick. Knowledge for whose society? Knowledge production, higher education, and federal policy in Canada. High Education 57:209–225 DOI 10.1007/s10734-008-9142-4 (Published online: Springer Science+Business Media B.V. 2008)
3. Astin, A.W. Student Involvement: A Developmental Theory for Higher Education. Journal of College Student Development. 1999, vol. 40, #5, P. 518-529.
4. Gerard van de Watering, David Gijbets, Filip Dochy, Janine van der Rijt. Student's assessment preferences, perceptions of assessment and their relationship to study results. *Journal Higher Education*. 2008. P. 645-658. DOI 10.1007/s10734-008-9116-6.
5. Markwell, D. The Challenge of Student Engagement . Keynote address at the Teaching and Learning Forum. University of Western Australia, 30–31 January, 2007. http://www.catlYST.cati.uwa.edu.au/_data/page/174588/Page_6-15_from_CATLyst.pdf
6. Martin Oliver, Natasha Whiteman. Engaging with the research methods curriculum. *Journal Reflecting Education*, UCL Institute of Education. ISSN 1746-9082. Vol. 4, No. 1, 2008. P. 63-71
7. Mary McCormick, Angela R. Bielefeldt, Christopher W. Swan, Kurtis G. Paterson. "Assessing students' motivation to engage in sustainable engineering", *International Journal of Sustainability in Higher Education*, ISSN:1467-6370. Vol. 16, issue 2, 2015 P. 136 – 154. <http://dx.doi.org/10.1108/IJSHE-06-2013-0054>
8. Mekvabidze R. Thinking about learning environment of the 21st century. 5th international conference on education and new learning technologies. Conference Proceeding. ISBN: 978-84-616-3822-2. Barcelona, 1-3 July, 2013. P. 4972-4980
9. Mekvabidze R., Duruli Ts. In the Frame of the Educational Reforms in Georgia: In pursuit of Sustainable Learning Environment. International Conference " The Future of Education"(Abstract). 16-17 June, 2011. Florence, Italy. http://www.pixel-online.net/edu_future/acceptedabstracts.php „Innovative Teaching and Learning Methodologies”.
10. Mekvabidze R. Teaching Tomorrow-Today: Knowledge as an integration of Teaching-Learning-Research. 10th International Silk Road Conference on EU Association Agreement: Perspectives and Challenges. Proceedings. ISSN: 1512-2548. UDK: 378.4(479.22)(063). 2015. P. 71-79.
11. http://ec.europa.eu/education/higher-education/doc/studies/barometersum_en.pdf
12. http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework_en

Стаття надійшла до редакції 05.09.2016

УДК [371.134:796.011.3]:006.34(438)

О. М. Мозолев,

кандидат педагогічних наук, доцент

(Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія)

mozoliev64@mail.ru

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ПОЛЬЩІ

Анотація

Аналізуються погляди польських вчених на підготовку фахівців з фізичної культури і спорту. Розкривається зміст Державного стандарту навчання до майбутньої професії вчителя. Систематизуються вимоги щодо підготовки викладачів фізичної культури і спорту за кваліфікаційним рівнем "бакалавр" та "магістр".

Ключові слова: Державний стандарт, підготовка, викладач, фізична культура, кваліфікаційний рівень.

Summary

The views of Polish scientists on the preparation of specialists in the sphere of physical culture and sports are analyzed. The content of the state standard of training to future profession of teacher is considered. The requirements for training of teachers of physical culture and sport according to qualification level "bachelor" and "master" are systematized. .

Key words: state standard, training, teacher, physical education, degree.

Постановка проблеми. Важливе місце в системі освіти молоді польські науковці [1; 6; 7; 11; 13; 15; 17] відводять професійній підготовці висококваліфікованих педагогічних кадрів, від їх рівня залежить якість навчання і виховання всього підростаючого покоління, подальший економічний і соціальний розвиток держави. Підготовка висококваліфікованих педагогічних працівників у сфері фізичної культури і спорту є одним з пріоритетних напрямів розбудови системи освіти. Саме на них покладаються завдання з всебічного фізичного розвитку молоді, її оздоровлення, формування навичок ведення здорового способу життя, догляду за станом свого здоров'я, організації рекреаційних заходів, вміння з користю проводити вільний час.

Аналіз досліджень і публікацій. Польський досвід розвитку освіти вивчали А. Василюк, Я. Гречка, Л. Гриневич, І. Даценко, О. Карпенко, В. Павленко, Т. Марешь, Ю. Соколович-Алтуніна та ін. Проблеми навчання молоді фізичній культурі і спорту в закладах освіти Польщі розглядали в своїх роботах С. Вавренюк, Н. Долгова, В. Пасічник, Л. Сергієнко, В. Лишевська, А. Мандюк, Б. Мицман та ін. Однак, питання розгляду стандартів навчання фахівців галузі фізичної культури і спорту в Польщі поки що не знайшли достатнього висвітлення в сучасних науково-педагогічних дослідженнях.

Метою статті є аналіз поглядів польських вчених на зміст підготовки та розгляд державних стандартів навчання фахівців фізичної культури і спорту.

Зміни в суспільному та економічному розвитку держави, безперечно, здійснюють вплив на погляди щодо якості підготовки педагогічних працівників та висувають нові вимоги до рівня їх фахової підготовленості. В останні два десятиріччя помітно зріс інтерес до вивчення ролі та місця фізичної культури і спорту в системі загальної освіти людини, перегляді раніш сформованих підходів щодо її вивчення. Це знаходить своє відображення в переосмисленні освітніх стандартів навчання, у висуванні нових вимог щодо якості професійної підготовки фахівців у сфері фізичної культури і спорту, у розробці нових навчальних програм та впровадженні інноваційних технологій навчання. Аналіз досліджень та публікацій польських науковців свідчить про те, що проблеми підготовки фахівців у сфері фізичної культури і спорту приділялось багато уваги на різних етапах історичного розвитку. Вона розглядалась різнопланово та враховувала потреби суспільства в конкретному визначений проміжок часу.

Так, М. Demel розглядає зміст роботи вчителя фізичної культури як кращого порадики і друга молоді, якій здійснює теоретичне і практичне навчання у відповідності з нормами гігієни, вміє розподілити час між роботою й відпочинком, формує в учнів дбайливе ставлення до свого тіла та догляду за станом власного здоров'я [5].

S. Strzyżewski, формулюючи власний погляд на ідеал учителя фізкультури і бажаючи його наблизити до практики, представив і описав п'ять основних ролей, яким він повинен відповідати: вчитель – людина, вчитель – віршеч фізичної культури, вчитель – вихователь, вчитель – викладач, вчитель – громадський діяч. Автор одночасно зазначив, що модель "ідеального вчителя фізичного виховання" не формується спонтанно, а створюється винятково під час навчання у ВНЗ [16].

R. Cieślński в своїх дослідженнях стосовно моделі вчителя фізичної культури дійшов висновку, що рівень професіоналізму вчителя необхідно розглядати з точки зору його компетенції в різних видах діяльності: навчально-методичній, виховній, організаційно-спортивній, соціальній, у школі і поза школою, в самоосвіті та вдосконаленні своєї роботи. Вчитель фізичної культури був, є і має бути промоутером здорового способу життя. Автор стверджує, що лідером може стати практично кожен, якщо своєю поведінкою закликає інших до дотримання певних принципів, які впливають на здоровий спосіб життя. Таку роль у польській школі повинен виконувати кожен

вчитель і, перш за все, вчитель фізичного виховання [4].

R. Muszkieta наголошує, що вчитель фізичної культури є спочатку вчителем і вихователем і тільки потім – фахівцем у своїй галузі. У фізичній культурі процес виховання й освіти особливо тісно взаємопов'язані. Шкільна фізкультура носить не тільки формальний характер навчання, а й передусім є ключовим предметом навчання від інтелектуального, морального, естетичного виховання молоді [12].

W. Osiński визначає, що в процесі навчання у ВНЗ мають місце певні недоліки в теоретико-методичній підготовці майбутніх учителів фізичного виховання. Значна частина випускників вищих навчальних закладів недостатньо володіє науково-педагогічними, конструктивними, професійними здібностями, не вміє обґрунтувати і об'єктивно оцінити досвід своїх колег, опрацювати спеціальну літературу, підготувати авторську програму з фізичної культури для своєї школи та ін. Він стверджує, що у дійсності жоден ВНЗ не в змозі забезпечити випускників необхідним рівнем професійних кваліфікацій і компетенцій, які б могли гарантувати успіх у педагогічній діяльності протягом усього життя. Високий рівень професіоналізму викладача залежить від його подальшої самоосвіти та самовдосконалення. Навчання, яким би воно не було, – це тільки вступ до знань і формування навичок, отримання професійних кваліфікацій і компетенцій, особливо прагматичних [15].

R. Żukowski вказує, що підготовка з теоретичних дисциплін вчителя фізичної культури повинна бути всебічною та враховувати сучасний розвиток суспільства; дозволяти усвідомлювати і розуміти, а потім застосовувати на практиці різноманітні можливості фізичного виховання в підготовці молоді до життя та необхідності занять фізичною культурою в зрілому віці; використовувати вплив фізичної культури на особистий розвиток і соціальні відносини. Велике значення має внутрішня структура змісту освіти в підготовці вчителів фізичного виховання до професії, від якої залежить не тільки знання окремих теоретичних дисциплін, але й уміння використовувати ці знання і навички в конкретному освітньому процесі. Вчитель фізкультури – це той фахівець, який має високий рівень освіти і педагогічної майстерності, володіє гарними організаційними, комунікативними та морально-вольовими якостями [17].

Розвитку теоретико-методологічних засад щодо покращання рівня професійно-педагогічної підготовки вчителів фізичної культури в умовах реформування освіти в Польщі присвятив свої дослідження J. Bielski [2]. Він зазначає, що у зв'язку з реформуванням освіти у Польщі значно підвищуються вимоги до особистості вчителя фізичного виховання та його професійних якостей. У школах введено контрактну систему працевлаштування вчителів, а серед спеціалістів фізичної культури, особливо в містах, має місце значний конкурс [3]. J. Bielski серед багатьох педагогічних навичок вчителя виділив три групи компетенцій, якими повинен володіти справжній фахівець: навички діагностики (про пізнання учня і навколишнього його середовища), навчальні навички (включаючи всі взаємодії, що пов'язані з програмуванням і плануванням роботи, підготовкою до занять, їх проведенням і перспективним розвитком), модифікаційні навички (пов'язані з аналізом і самооцінкою роботи, а також здатність змінювати поведінку залежно від педагогічної ситуації). Результати навчання і виховання залежать від кваліфікації вчителя, а також від активності учнів і значною мірою від того, ким є вчитель в їх суб'єктивному відчутті. Істотне значення має наявність у вчителя так званого педагогічного таланту [1; 2]. Високих результатів у своїй педагогічній діяльності вчитель може досягнути за рахунок чіткої її організації, яка характеризується: свідомістю та цілеспрямованістю; конкретністю та чіткістю доручень учням і вимог до них у навчально-виховному процесі; раціональністю змісту, засобів та форм фізичного виховання; оптимальним використанням

фізкультурного інвентарю та обладнання залежно від виду занять; вибором місця проведення та кількості учнів в режимі навчального дня та в позаурочний час.

Нова реформа освіти у Польщі висунула підвищені вимоги до системи фізичного виховання учнів шкіл, а саме: уточнення оздоровчих, освітніх та виховних завдань; удосконалення організації та змісту фізичного виховання школярів; визначення об'єктивних критеріїв оцінки результативності цієї системи та ін. На результативність праці викладача фізичної культури впливають дидактичні вміння чітко планувати навчально-виховний процес у школі, застосовувати найбільш доцільні методи та прийоми навчання учнів різноманітним вправам на заняттях з фізичної культури і занять спортом, а також вміння формувати позитивне ставлення школярів до занять з фізичного виховання [3].

Т. Maszczak звертає увагу на нові тенденції в освіті, які викликані вступом Польщі до Європейського союзу, він говорить, що європейський вимір освіти – це не лише запозичення стандартів і вимог щодо підготовки відповідних фахівців, перехід на загальнолюдські цінності життя і отримання освіти, інтеграції у всіх сферах життя держави і суспільства, а також зворотній процес передачі всього найкращого, що набуто в процесі розвитку окремої держави з урахуванням інтересів Європейської спільноти [10]. Європейській погляд на підготовку фахівця в сфері фізичної культури і спорту, на його думку, передбачає формування у випускника ВНЗ широкого кола професійних компетенцій, таких, як застосування оздоровчих, рекреаційних та реабілітаційних методик навчання; популяризація та практична реалізація концепцій сімейного активного дозвілля; формування в учнів сталих традицій та мотивацій щодо фізичного виховання і спорту як важливого чинника забезпечення здорового способу життя; удосконалення форм залучення населення до систематичних занять фізичною культурою та спортом; забезпечення взаємозв'язку між фізичним вихованням, масовим спортом та спортом вищих досягнень; розширення видів навчальної діяльності в умовах застосування сучасних технологій; впровадження у навчальний процес сучасних підходів щодо контролю знань, умінь та навичок [11].

І. Nowosięł констатує, що на проблему підготовки вчителів фізичної культури впливає функціонування відповідної ефективної моделі кадрового, фінансового, матеріально-технічного, наукового, медичного та інформаційного забезпечення їх діяльності. Удосконалення системи фізичного виховання в закладах дошкільної, загальноосвітньої, професійної та вищої освіти залежить від рівня підготовленості фахівців фізичної культури і спорту, удосконалення змісту освітніх програм, методів і організаційних форм навчання, уніфікації та спрощення управлінської діяльності, створення умов для більш ефективного вирішення загальноосвітніх і спеціальних питань фізичного виховання, які відображаються соціальному побуті та впливають на здоровий спосіб життя [14].

Слід зауважити, що сучасна система підготовки педагогічних працівників в сфері фізичної культури і спорту ґрунтується на загальних вимогах щодо підготовки фахівців у сфері освіти та мають свої специфічні особливості. Загальні вимоги щодо підготовки фахівців у сфері освіти в Польщі у відповідності до національних стандартів кваліфікації викладені в Розпорядженні Міністра науки і вищої освіти "Про стандарти освіти підготовки до майбутньої професії вчителя" від 17 січня 2012 року [8]. У документі визначені загальні та детальні результати навчання щодо отримання професії вчителя, встановлені ефекти навчання, розкритий механізм реалізації модулів навчання в процесі отримання освіти.

По закінченню вищого педагогічного навчального закладу та отриманні професійної освіти вчителя, *випускник повин володіти:*

- необхідними теоретичними знаннями;

- високим рівнем психологічної і педагогічної підготовленості, що дозволить здійснювати розуміння процесів розвитку, соціалізації, виховання і навчання, викладання окремих навчальних дисциплін;

- знаннями з дидактики і методології педагогічної діяльності, які підтвержені досвідом в її практичному використанні;

- навичками та компетенціями, які необхідні для комплексної реалізації дидактичних, виховних і опікунських завдань школи, в тому числі для самостійної підготовки й адаптації програми навчання до потреб і можливостей учнів;

- власною педагогічною майстерністю проведення освітньої діяльності з використанням сучасних засобів і методів збору, систематизації та обробки інформації, підбору необхідних матеріальних засобів, виявляти здатність до навчання та вдосконалення;

- комунікативними якостями вмilo спілкуватися за допомогою різних методів як з особами, які є суб'єктами педагогічної діяльності, так і з іншими людьми в процесі навчально-виховної діяльності; відповідати встановленим нормам етики, відкритості в спілкуванні, почуттям відповідальності;

- практичними навичками щодо готовності в реалізації професійних завдань (дидактичних, виховних і опікунських), які впливають з професійних завдань вчителя.

Детальний опис результатів навчання після закінчення вищого навчального закладу та отримання професії вчителя встановлює пункт 2, розділу 1, Розпорядження Міністра науки і вищої освіти "Про стандарти освіти підготовки до майбутньої професії вчителя" від 17 січня 2012 року [8].

У відповідності до його положень *випускник педагогічного навчального закладу повинен мати уявлення про:*

- розвиток людини протягом життєвого циклу в біологічному, психологічному та соціальному аспекті;

- відповідність змісту навчання етапам розвитку людини в процесі отримання освіти;

- комплекс заходів, що здійснюють вплив на процеси індивідуального і соціального розвитку людини, в тому числі педагогічну діяльність викладача, регулярність їх проведення, а також про можливі перешкоди щодо здійснення педагогічного впливу на учнів;

- процес виховання та отримання освіти, а саме: про його філософську, соціально-культурну, психологічну, біологічну і медичну складову;

- сучасні теорії, що стосуються виховання, навчання і викладання, а також різних умов організації цього процесу;

- умови середовища навчання і виховання, їх специфіку, розуміння процесів, що в них відбуваються;

- проведення діагностичних досліджень у процесі педагогічної практики, врахуванням особливостей навчання, що потребують учні з відхиленням у стані здоров'я;

- структуру та функції системи освіти – цілей, правових засад, організації та функціонування закладів освіти;

- суб'єкти педагогічної діяльності (дітей, учнів, батьків, вчителів), а також партнерів шкільної освіти (інструкторів, тренерів тощо);

- специфіку роботи з учнями, які мають особливі освітні потреби, у тому числі з талановитими дітьми;

- встановлені стандарти навчання, методики виконання завдань, процедур і практики, що застосовуються в обраній галузі педагогічної діяльності;

- вимоги до безпеки навчання та гігієни праці в закладах освіти;
- проектування власного професійного розвитку, кар'єрного зростання;
- етичні норми професії вчителя.

Випускник педагогічного навчального закладу повинен мати такі сформовані вміння:

- проводити педагогічне спостереження;
- використовувати теоретичні знання з педагогіки і психології для здійснення аналізу та педагогічної інтерпретації подій в певній ситуації, встановлення мотивів і прогнозування можливих моделей поведінки учасників подій;
- використовувати теоретичні знання з педагогіки, психології, дидактики і методики навчання для діагностики, детального аналізу та педагогічного прогнозування процесу навчання, практичної діяльності щодо реалізації стратегії навчання на окремих етапах отримання освіти;
- самостійно здобувати знання, розвиватись інтелектуально за допомогою різних джерел інформації та використанням сучасних технологій, підвищувати свій професійний рівень;
- використовувати навички діагностики для обробки результатів педагогічного спостереження та формулювання відповідних висновків, що дозволить розпізнавати та прогнозувати ситуації особливих освітніх потреб учнів;
- вірно використовувати сформовані комунікативні компетенції: спілкуватися з людьми з різних верст населення, соціального походження, емоційного стану; вирішувати конфлікти і будувати доброзичливу атмосферу для спілкування в класі, школі та поза їх межами;
- оцінювати користь стандартних методів та встановлених процедур для практичної реалізації завдань навчання і виховання на кожному етапі отримання освіти;
- вибирати і використовувати наявні матеріали, засоби і методи роботи для ефективного реалізації педагогічних заходів (дидактичних, виховних, опікунських), а також використовувати сучасні технології навчання;
- здійснювати управління процесами навчання і виховання;
- сприяти роботі щодо всебічного розвитку учнів, підтримувати їх самостійність, розвивати самосвідомість та прагнення до самовдосконалення;
- працювати з учнями за індивідуальним завданням, адаптувати методи і зміст навчання до потреб і можливостей учнів (в тому числі учнів зі спеціальними освітніми потребами), а також змін, що відбуваються у світі і в науці;
- користуватись правилами й етичними нормами у своїй діяльності;
- використовувати організаційні навички для здійснення педагогічної діяльності, працювати в команді, виконуючи різні ролі, приймати і ставити завдання, співпрацювати з іншими вчителями, вихователями і батьками учнів;
- аналізувати власну педагогічну діяльність, визначати її слабкі сторони, які потребують подальшого розвитку і вдосконалення;
- створювати план власного професійного розвитку.

Випускник педагогічного навчального закладу повинен володіти такими соціальними компетенціями:

- усвідомлювати рівень своїх знань і професійних навичок;
- розуміти необхідність постійного підвищення професійної кваліфікації особистісного розвитку;
- проводити оцінку власної компетентності та удосконалювати професійні навички в ході реалізації педагогічних заходів;

- бути впевненим щодо сенсу, необхідності та цінності для суспільства педагогічної діяльності, власної професійної діяльності;
- проявляти активність, наполегливість у вирішенні індивідуальних і колективних професійних завдань;
- усвідомлювати необхідність проведення індивідуальної роботи з учнями, що мають спеціальні освітні потреби;
- розуміти важливість власного професіоналізму, дотримуватись правил професійної етики і особистої поведінки;
- здійснювати відповідальну підготовку до своєї роботи.

Питання специфіки педагогічної діяльності фахівця з фізичної культури і спорту розглянуто і теоретично обґрунтовано в наукових працях польських вчених J. Bielski, H. Grabowski, Z. Krawczyk, T. Maszczak, W. Osiński, Z. Zukowska [2; 7; 9; 10; 15; 17]. Вони стосуються визначення характерних рис особистості вчителя фізичного виховання, його ставлення до педагогічної праці та удосконалення професійної майстерності.

Відповідно до встановлених стандартів освіти навчання за спеціальністю фізичне виховання за першим кваліфікаційним рівнем “бакалавр” проходить протягом 3-х років на стаціонарній і нестаціонарній (вечірній та заочній) формі навчання. Навчання за другим кваліфікаційним рівнем “магістр” відбувається протягом 2-х років також на стаціонарній і нестаціонарній формі навчання.

По закінченню навчання на першому кваліфікаційному рівні “бакалавр” випускник за спеціальністю “фізичне виховання” отримує дозволи, які необхідні для роботи в державних і недержавних установах, а також може здійснювати навчання у дитячих садочках та початковій школі в ролі вчителя фізкультури або в ролі інструктора з лікувально-корекційної гімнастики, інструктора по спорту та інструктора з відпочинку в обраному виді спорту, тренера, аніматора вільного часу дітей, підлітків і дорослих (у тому числі людей похилого віку). Має оволодіти практичними компетенціями, що дозволяють ефективно впливати на поведінку окремих людей і соціальних груп, які бажають задовольнити свої потреби в покращенні здоров'я і самопочуття, розвитку фізичних якостей і рухових можливостей, проведенні вільного часу і розваг, пов'язаних з участю у проведенні занять з фізичної культури. Випускник отримує необхідні знання з психології, педагогіки, біології, що дозволяють розуміти процеси розвитку, які закріплюються навичками з виховної, дидактичної, методичної роботи в їх практичному застосуванні та компетенціями, які необхідні для роботи з дітьми, молоддю, дорослими і літніми людьми. По закінченню навчання випускник повинен бути підготовлений для виконання професійних завдань (дидактичних, виховних і опікунських), що випливають з ролі вчителя в фізичній активності, зміцнення здоров'я і проведенні вільного часу, а також організації самостійного планування, реалізації і оцінки фізичної активності тих, хто навчається.

По закінченню навчання на другому кваліфікаційному рівні “магістр” випускник за спеціальністю “фізичне виховання” набуває професійні компетенції, які необхідні для роботи в державних і недержавних установах освітнього характеру (школи, професійні навчальні заклади, ВНЗ) в ролі вчителя фізичної культури та компетенції, які необхідні для того, щоб обіймати керівні посади в організаціях у сфері освіти і фізичної культури органів місцевого самоврядування, державної адміністрації та інших установ, які займаються здійсненням політики розвитку освіти і поширенням знань у сфері фізичної культури і спорту. Випускник під час навчання отримує знання з психології педагогічної діяльності, які дозволяють зрозуміти особливості процесу розвитку людини; має сформовані навички навчання та вдосконалення власної педагогічної майстерні, отримання знань з використанням сучасних засобів та методів збору й обробки

інформації, уміння співпрацювати та взаємодіяти з фахівцями фізичної культури і спорту та тими, хто організовує навчально-виховний процес; набуває практичних навичок та компетенцій необхідних в роботі з молоддю і дорослими. Також він підготовлений для виконання професійних завдань (дидактичних, виховних і опікунських), що впливають з ролі вчителя фізичної культури і спорту, проведення освітньої роботи щодо зміцнення здоров'я і покращення самопочуття, визначення оцінки фізичної активності, здійснення самостійного планування, реалізації педагогічних завдань та організація активного рекреаційного відпочинку.

Висновок. Державний стандарт навчання фахівців з фізичної культури і спорту Польщі базується на загальних вимогах щодо підготовки педагогічних працівників у відповідності до національних стандартів кваліфікації. Він визначає зміст і обсяг знань, умінь та рівень професійних і соціальних компетенцій, якими має оволодіти випускник по завершенню навчального закладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bielski J. Nowa koncepcja kształcenia ogólnego w Polsce // *Lider*, 1997. – № 9. – S. 20–21.
2. Bielski J. Teoretyczne i metodyczne podstawy efektywności pracy nauczyciela wychowania fizycznego. – Piotrków Trybunalski: WSP, 1999. – 438 s.
3. Bielski J. Wychowanie fizyczne w reformowanej edukacji. Budowa programów Autorskich. Standardy osiągnięć. Ocena ucznia // *Lider* – Wydanie specjalne. – 1999. – S. 8–12.
4. Cieślirski R. Zawód i praca nauczyciela wychowania fizycznego. Wydawnictwo AWF, Warszawa, 1988. – 142 s.
5. Demel M. Szkice krytyczne o kulturze fizycznej. Wydawnictwo Sport i Turystyka, Warszawa, 1973. – 174 s.
6. Denek K. Funkcje nauczyciela w społeczeństwie wiedzy // *Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne*. – 2004. – Nr 12. – S. 4–9.
7. Grabowski H. Teoria fizycznej edukacji / H. Grabowski // Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne Spółka Akcyjna, 1999. – 147 s.
8. Krajowe Ramy Kwalifikacji Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela // *Dziennik Ustaw* z dnia 6 lutego 2012 r. // *Позиция* 131.
9. Krawczyk Z. *Filosofia i socjologia kultury fizycznej*. Warszawa. PWN. 1973. – 211 s.
10. Maszczak T. *Edukacja fizyczna w nowej szkole: podręcznik dla studentów wychowania fizycznego*. – Warszawa: AWF, 2013. – 183 s.
11. Maszczak T. *Wychowanie przez rozwój: podręcznik* – Warszawa: Fundacja "Centrum edukacji olimpijskiej", 2015. – 224 s.
12. Muszkieta R. Kompetentny nauczyciel sportu i edukacji (w:) „Społeczny wymiar sportu” [red. Z. Dziubiński]. Wydawnictwo: Salezjańska Organizacja Sportowa RP, Warszawa, 2003. – S. 380–93.
13. Muszkieta R. *Nauczyciel w nowym systemie edukacji. Kultura Fizyczna*, 2001. – Nr 5–6, S. 5–11.
14. Nowocien J. *Studium o pedagogice kultury fizycznej*. AWF, Warszawa, 2013 – 243 s.
15. Osiński W. *Zarys teorii wychowania fizycznego*. Wydawnictwo AWF, Poznań. 2002. – 174 s.
16. Strzyżewski S. *Współczesne cele wychowania fizycznego oraz rola nauczyciela wychowania fizycznego w szkole i środowisku społecznym. Wychowanie Fizyczne i Higiena Szkolna*, 1975. – Nr 1 – S. 11–23.
17. Żukowski R. *Nauczyciel wychowania fizycznego w oczekiwaniu uczniów a potrzeby wychowania i socjalizacji w reformującej się szkole (w:) Wychowanie i kształcenie w reformowanej szkole* [red. J. Jonkisz, M. Lewandowski]. Wydawnictwo: Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, Wrocław. 2003. – S. 34–42.

Стаття надійшла до редакції 08.06.2016